

Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyun Çalışmalarının İçerik Analizi

¹Uğur ŞENTÜRK, ²Atike YILMAZ, ³Utku GÖNENER

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Çanakkale, Türkiye

²Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Bilecik, Türkiye

³Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, BESÖ Anabilimdalı, Y. Lisans

ÖZET

Bu çalışma; “Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyun Çalışmalarının İçerik Analizi” ile okul öncesi motor gelişime yönelik bilimsel çalışmalar özetlenerek bu alanda çalışacak olan araştırmacılara da katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu çalışmada 2000-2014 yılları dikkate alınarak Literatür tarama yöntemi ile ulusal ve uluslararası literatürün incelenmesi yapılmıştır. Çalışma 2000-2014 yılları arasında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tez sorgu sayfası ile üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergilerinde (Atatürk Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi) yayınlanan makaleler “motor”, “psikomotor” “hareket eğitimi ve oyun” ve “motor gelişim” anahtar kelimelerinin kombinasyonu şeklinde taranmıştır. Okul öncesi dönemde motor gelişim ve hareket eğitimi ile ilgili 21 yüksek lisans tezi, 6 doktora tezi, 5 bilimsel makale olmak üzere 32 çalışma tespit edilmiştir. Sonuç olarak; Okul öncesi Motor gelişim konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde zihinsel ya da fiziksel geriliği olmadığı halde sosyal çevre faktörleri nedeniyle motor gelişim düzeyi normal çocuklardan düşük olan çocukların motor gelişim düzeylerini artırmaya yönelik oyun ağırlıklı programların bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle Çocukların temel hareket becerilerine katkı sağlayan çalışmaların artması gerekmektedir. Yaptığımız araştırma bu alanda çalışma yapacak kişilere fikir oluşturması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Hareket Eğitimi ve Oyun, Literatür taraması

Content Anaylysis Of Movement Education And Play Studies On Motor Development In Preschool

ABSTRACT

The purpose of this study; is to contribute to researchers who would study on this field by summarize the studies on motor development in preschool with "content anaylysis of movement education and play studies on motor development in preschool". The study is scanned as combination of key words “motor”, “psychomotor”, “movement education and play”, “motor development” between published essays among journals of Universities (Atatürk University, Hacettepe University, Niğde University, Pamukkale University, Selçuk University) between the years 200-2014 on thesis research page of the website of Council of Higher Education (YÖK). Related to motor development and movement education in preschool period 21 as licence thesis, 6 doctoral thesis, 5 scientific articles in total 32 studies are detected. As a result; When we examine the studies on motor development in preschool, we see that there is no play-based programmes for increasing the motor development level of children who are at lower motor development level due to social environment factors even though they are not physically or mentally retardation. Therefore, the studies which contribute to basic movement skills of children must increase. We wish that this study would be useful for creating ideas for those who would study on this field.

Key words: Preschool, Movement Education and Play, Literature scanning

GİRİŞ

Eğitimin en önemli amacı; çocukları yaşam için hazır hale getirebilmektir. Bu yüzden eğitim onlara, hayatı mümkün olduğunca, olduğu gibi ama çocukça yaşatmalıdır. Eğitim bu bakış açısıyla yaşanması istenen hayatın bir provasıdır. Prova ne kadar gerçeğe yakın yapılırsa, yaşam o derece kontrol altına alınır ve istenmeyen sürprizlerle karşılaşmaz. Bunun için eğitim unsurları sürekli gözden geçirilerek yeniden değerlendirilmelidir (Yavuzer, 1999b).

Okulöncesi dönemde bir çocuğun iletişiminin temel aracı hareketlerdir. Bir başka deyişle duyu ve isteklerini hareket yoluyla dile getirebilirler. Okulöncesi dönemde çocuk uzun süreli hareketlerde kuvvetini ya da pozisyonunu devam ettirebilecek güce sahip olmasa da denemelerle denge, ritim ve hareketlerde akıcılık yeteneğini geliştirebilir. Okul öncesi eğitimde 36-72 aylık çocukların psikomotor, sosyal-duyusal, dil ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesini, öz bakım becerilerinin kazandırılması ve ilköğretime hazır bulunuşluklarının sağlanması amaçlanmaktadır. Okulöncesi eğitimde, bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan günlük programlara paralel olarak fiziksel aktivitelere yer verilmesi çocukların motor gelişimlerine olduğu kadar sosyal, duyu ve bilişsel gelişimlerine de katkı sağlar. Oyun ve hareket eğitimi etkinliklerinin çocukların yaşlarına özgü gelişim ödevlerini kolayca yerine getirebilmesini sağlamada önemli bir araç konumundadır (Topkaya ve Serbes 2012).

Motor gelişim, insanda yaşam boyu motor becerilerde meydana gelen değişimleri ve bu değişimlerin altında yatan ve etkileyen faktörleri inceler (Payne ve Isaac, 2011). Yaşam boyunca, motor davranışta meydana gelen; bireyin biyolojik yapısı, motor görevin gerektirdikleri ve çevre koşullarının birbiriyle etkileşiminin sebep olduğu sürekli değişim şeklinde de tanımlanır (Gallahue ve Ozmun, 2002). Motor gelişim dönemleri Gallahue ve Ozmun (2002) tarafından refleksif (uterus içi-1 yaş), ilkel (0-2 yaş), temel (2-7 yaş) ve spora özgü hareketler dönemi (7-14 yaş ve üzeri) olmak üzere 4 bölümde incelenmiştir. Ayrıca bireylere hareket performanslarını geliştirmede yardımcı olarak zihinsel ve sosyal gelişimi de destekler. Hareket kapasitelerini artırmaya yönelik programlar hazırlanabilmesi için de öncelikle normal motor gelişimin bilinmesi ve takip edilmesi önem taşımaktadır. Çünkü büyük kasların aktivitesini içeren motor becerilerin uygunluk düzeyinde gerçekleştirilebilmesi için yapılandırılmış programa ve denemeye ihtiyaç vardır (Langendorfer ve Robertson, 2002). Bu nedenle motor gelişim araştırmacılar tarafından birbirinden farklı dönemlerde ve gruplarda değerlendirilmektedir. Motor gelişim dönemleri içinde temel hareketler dönemi (2-7 yaş) daha karmaşık motor programların temelini oluşturan becerilerin geliştiği dönem olması nedeniyle önem arz etmektedir. Bu dönemde çocuklarda hareket, öğrenme ve iletişim kurmanın vazgeçilmez unsurudur ve hızlı gelişim süreci içinde yeni motor becerileri öğrenmeye hazır durumdadırlar (Gallahue ve Cleland-Donnelly, 2007).

Temel hareket modelleri olan koşu, atlama, sıçrama gibi beceriler çocukların eğitim ve öğrenme deneyimlerinin parçasıdır. Bu dönemde öğrenilen beceriler yaşam boyu kalıcı olacak ve yeni becerileri için temel oluşturacaktır. Buna karşın hareket ve deneme olanaklarının verilmemesi ya da kısıtlanması çocuklarda motor beceri performansını olumsuz etkileyebilmekte ve “Sportif Yeterlik Engeli” olarak adlandırılan daha karmaşık becerileri öğrenmeye isteksiz ve çekingen davranma durumu gözlenebilmektedir (Gallahue ve Ozmun,

2002). Bu nedenle motor gelişimin temel hareketler döneminde takip edilmesi ayrıca önem taşımaktadır.

Bu çalışmada Türkiye’de Okulöncesi Motor Gelişime yönelik yapılan bilimsel çalışmalar taranarak sonuçları özetlenmiş, önerilerde bulunulmuş ve derleme yapılarak bu alanda çalışacak araştırmacılara da katkı sağlaması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışmada 2000-2014 yılları dikkate alınarak Literatür tarama yöntemi ile ulusal ve uluslararası literatürün incelenmesi yapılmıştır. Çalışma. YÖK tez sorgu sayfası, Google akademik arama motoru ve Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergilerinde (Atatürk Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi) yayınlanan makaleler “motor”, “psikomotor” “hareket eğitimi ve oyun” ve “motor gelişim” anahtar kelimelerinin kombinasyonu şeklinde taranmıştır. Bu alanda toplam 32 tane bilimsel çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmalar 5 tane bilimsel makale, 6 tane doktora tezi, 21 tane yüksek lisans tezi olarak üç başlıkta tablolştırılmıştır.

BULGULAR

Bu çalışmada; “Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyunla İlgili Araştırmaların incelenerek, amaç, yaş grubu, denek sayısı, teste ait bazı kriterler (testin uygulama süresi ve nasıl yapıldığı) ve sonuçları bakımından özetlenmiştir. Tablo 1’de okul öncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili yüksek lisans tezlerinin, Tablo 2’de okul öncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili doktora tezlerinin ve Tablo 3’te okulöncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili bilimsel makalelerin yıllara göre dağılımı özetlenmiştir.

Tablo 1. Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyunla İlgili Yüksek Lisans Tezlerin Yıllara Göre (2000-2014) Dağılımı

ARAŞTIRMACI	YIL	ÖLÇEK	YAŞ	ÖRNEKLEM	SÜRE	ARAŞTIRMA
Küçükakaya, E.	2001	Öntest-son test	4-6 yaş	41	3 ay	5-6 yaş grubu kız ve erkek çocukların motor gelişimlerinin sağlanmasında oyunun yeri ve önemi araştırılmıştır. Çalışmaya 41 çocuğun katıldığı, kontrolsüz ön ve son test modeli kullanıldığı belirtilmiştir. Çalışmada 100 hedef davranış içeren gözlem formu oluşturulduğu, 3 ay süreyle her gün 60-90 dakikalık oyun uygulaması yapılarak hedef davranışları kazandırmaya yönelik 60 oyun oynatıldığı ifade edilmiştir. Sonuçta kazandırılmak istenen 100 hedef davranıştan % 85'inin olumlu olarak kazandırıldığı, % 15'inin ise olumsuz olarak sonuçlandırıldığı ifade edilmiştir. Hedef davranışları içeren oyunların çocukların motor gelişimlerini sağlayan en etkili araç olduğu kaydedilmiştir
Gıyasettin D.	2001	Kaba motor Beceri gelişimi testi	6 yaş	-	Belirtilmemiş	Okulöncesi 6 yaş grubu çocukların temel becerilerini içeren özel bir beden eğitimi tasarısının çocukların motor gelişimine etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca kaynaklar incelendiğinde kaba motor beceri gelişimi test kitapçığı kaynak olarak gösterilmiş, bulgular kısmında alt testlere yönelik değerlerden bahsedilmiş, ancak uygulanan test ve kaynakçada yer alan testler farklılık arz etmiştir. Bu çalışmada bir tutarsızlık meydana getirmiştir. Ayrıca çalışmada, uygulanan beden eğitimi programının içeriği ve uygulanan çalışmalar hakkında bilgi verilmemektedir. Bu doğrultuda, araştırmada var olan bu eksiklikler çalışmadan elde edilen bulgu, yorum ve yargıları kullanışsız ve tutarsız hale getirmektedir.
Ayça	2002	Statik denge Dinamik denge ve Çabukluğu ölçen testler	4-6 yaş	-	14 hafta	Araştırmada 4-6 yaş çocuklarına yönelik algısal motor gelişim programları uygulanmıştır. Amaç, bu programın temel hareketlerde kontrolün artmaya başladığı 4 yaş ile bu hareketlerde olgunlaşmanın görüldüğü 5 ve 6 yaş çocuklarında, koordinatif bir beceri olan denge ve kondisyoner bir özellik olan çabukluk becerilerine etkisini incelemektir. Çalışma 14 hafta ve haftada 3 gün olarak sürdürülmüştür. Çocukların denge ve çabukluk gibi motor özelliklerinin gelişim hızı, daha hızlı ve koordine işleyen bir duyu-algı motor tepki sistemine bağlıdır. Çalışmada denge unsurları olan statik ve dinamik dengeyi ve çabukluğu ölçen testler sonucunda, her iki grupta da artış bulunmuştur. Deney grubundaki artış daha fazla olmasına rağmen aradaki fark P<0.05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Çalışma süresinin uzaması ile aradaki farkın anlamlı düzeye çıkabileceği düşünülmektedir.
Perihanoglu	2002	Portage Kontrol Listesi motor gelişim	6 yaş	267	Belirtilmemiş	31 anaokulunda 267 öğrenci ve 18 öğretmen örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada Portage Kontrol Listesi motor gelişim alanındaki maddeleri deneklerin başarıma yüzdeleri hesaplanmaktadır. Motor gelişim alanındaki maddeler büyük kas ve küçük kas becerilerine yöneliktir. Toplam 17 tane olan motor gelişim maddelerinin 10'unu kapsayan büyük kas becerilerinin başarıma ortalaması %87'dir. Kendi başına ip atlar maddesi %34'lük oranıyla en düşük, 30 cm yükseklikten atlar ve ip atlar gibi sıçırar maddeleri %100'lük oranıyla en yüksek başarıma oranlarına sahip maddelerdir.
Kayapınar Ve Pehlivan	2002	Ön test-son test	6-7 yaş	71	8 hafta	6-7 yaş grubu çocuklarda hareket eğitiminin çift el-göz koordinasyonu ve reaksiyon sürelerine etkisini araştırmıştır. Araştırmaya anaokuluna giden 35 deney ve 36 kontrol grubu olmak üzere 71 çocuğun katıldığı, hareket eğitiminin 8 hafta süreyle ve haftada 3 gün uygulandığı, her iki gruba ön ve son test uygulandığı belirtilmiştir. Araştırma sonucunda hareket eğitimine katılan çocukların el-göz koordinasyonları ve reaksiyon sürelerinde iyileşmeler tespit edilmiştir

Dursun M. Z	2003	Ön test-son test	6 yaş	54	Belirtilmemiş	Okulöncesi 6 yaş çocukların motor becerileri üzerine etkisi Araştırmaya, 6 yaş grubundan 54 öğrenci katılmıştır. İki grupla yürütülen araştırmada kontrol grubunda 26 (13 kız, 13 erkek), deney grubunda 28 (12 kız, 16 erkek) çocuk yer almıştır. Grupların hangisinin deney hangisinin kontrol grubu olacağına rasgele seçimle karar verilmiştir. Araştırmanın başında grupların boy, kilo ve motor beceri düzeyleri (denge, sürat, çabukluk, top fırlatma, top yakalama, durarak uzun atlama) yönünden denk oldukları saptanmıştır.
Şen	2004	Motor Performans Değerlendirme Testi	6 yaş	40	12 hafta	Anaokuluna devam eden altı yaş grubu çocukların motor gelişimlerinde beden eğitimi çalışmalarının etkisi incelenmiştir. 20 kontrol ve 20 deney grubu olmak 40 çocuk ile deneysel bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada çocukların motor performanslarını test etmek amacıyla on iki haftalık eğitim programı öncesinde ve sonrasında Hirt ve arkadaşları tarafından geliştirilen okul öncesi çocukların motor performans değerlendirme testini kullanmıştır. Haftada iki gün, günde 45 dakika olarak uygulanmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre eğitim alan grubun lehine sabit uzun atlama ve dinamik denge alt testi performanslarında ($p<.01$) ve statik denge ve koşu alt testi sonuçlarında ise. ($p<.05$) düzeyinde anlamlı derecede fark olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında deney grubundaki çocukların cinsiyetlerine göre motor performans değerlendirme testi puanlarına bakıldığında eğitim programından kız çocukların erkek çocuklardan daha fazla yararlandıkları ortaya konulmuştur.
Özdenk Ç	2007	Öntest-sontest motor performans testi Kolmogorov-Smirnov testi	6 yaş	46	.	6 yaş grubu öğrencilerinin psikomotor gelişimlerinin sağlanmasında oyunun yeri ve önemi araştırılmıştır. Araştırmaya 46 çocuk katılmıştır. Araştırmada ön test – son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Ön test ve son test de motor performans testi uygulanmıştır. Deney grubuna 1 saatlik seanslarla toplam 30 seans oyun oynatılmıştır. Verilerin özümlemesinde iki grup arasındaki farkın t testi ve Kolmogorov - Smirnov testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda belirlenmiş olan oyunların deney grubunun denge, top tutma, top atma, sıçrama, yerden top alma ve koşu becerilerini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.- Erkek çocukların koşu becerileri hariç diğer becerilerin oyun yoluyla geliştirilebileceği belirlenmiştir.- Kız çocuklarının denge ve çabukluk becerileri hariç diğer becerilerinin oyun yoluyla geliştirilebileceği belirlenmiştir.
Şirinkan, A. ve Diğ.	2011	Belirtilmemiş tir.	5-6 yaş	32	Belirtilmemiş	5-6 yaş grubu okul öncesi eğitilebilir-öğretilebilir zihinsel engelli çocuklarda eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisinin kaba motor gelişim testleriyle incelenmesidir. Okul öncesi eğitilebilir-öğretilebilir zihinsel engelli öğrencilere özel hazırlanmış hareket programı ile uygulanan eğitsel oyunların, kaba motor gelişimlerine katkı sağladığı kaydedilmiştir.

Tablo 1’de okul öncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili yüksek lisans tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000-2014 yılları arasındaki 21 tane yüksek lisans tezi yer almaktadır. Çalışmalar denek sayısına göre sınıflandırıldığında; denek sayısının en az 32, en fazla 665 arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan süre aralığına göre sınıflandırıldığında; en az 30 gün ile en fazla 14 hafta arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan ölçek grubuna göre sınıflandırıldığında kullanılan testler; Lincoln Oseretzky Motor Gelişim Testi, WJ-Rcog Zihinsel Test Bataryası, Test of Gross Motor Development (TGMD), Test Razkol testi, Peabody Gelişimsel Motor Beceri Testi, Bender Visual Motor Gestalt Test; Boehm Test of Basic Concepts-Third Edition Preschool (Bohem-3), Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır.

Tablo 2. Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyunla İlgili Doktora Tezlerinin Yıllara Göre (2000-2014) Dağılımı.

ARAŞTIRMACI	YIL	ÖLÇEK	YAŞ	ÖRNEKLEM	SÜRE	ARAŞTIRMA
Ballı	2006	Bruininks-Oseretsky Motor Yeterlilik Testi (BOMYT)	5-6 yaş	96	12 hafta	Bu çalışmada Bruininks – Oseretsky motor yeterlilik testinin geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmış,5-6 yaş grubu çocuklara uygulanan cimmastik eğitim programının motor gelişimde etkili olup olmadığı cinsiyet ve yaşın motor gelişim düzeylerinde farklılık yaratıp yaratmadığı araştırılmıştır. Cimmastik eğitim programı uygulanması kapsamında deney grubuna 32 plasebo kontrol grubuna 32 ve kontrol grubuna 32 olmak üzere toplam 96 çocuk katılmıştır. Deney grubundaki çocuklar motor gelişimlerine yönelik 12 hafta haftada iki kez jimnastik eğitim programı uygulanmıştır. Kontrol ve plasebo kontrol grubuna böyle bir eğitim verilmemiştir. Araştırmada çocuklara Bruininks - Oseretsky Motor Yeterlilik Testi (BOMYT) uygulanmıştır.
Kerkez, F.	2006	Test of Gross Motor Development TGMD	5-6 Yaş	152	12 haftalık	Bu çalışmanın amacı; 12 haftalık oyun ve egzersiz programının dezavantajlı çocuklarla ailesi tarafından bakılan ve anaokuluna gönderilen 5-6 yaş grubu çocukların fiziksel ve motor gelişim düzeyleri üzerindeki etkililiğinin araştırılmasıdır. Araştırmaya toplam 152 çocuk denek olarak katılmıştır. Anaokulu ve Yuva 'da bulunan çocuklar tesadüfi yöntemle deney ve kontrol grubu olmak üzere 2 gruba ayrılmıştır. Tüm deneklere; boy, kilo, BKİ, uzunluk, genişlik, çevre ve vücut yağ yüzdesi ölçümleri ile Toplam Motor Gelişim Testi (TGMD) ve kişisel bilgilerle sosyo-ekonomik düzeyin belirlenmesine yönelik anket uygulanmıştır. Deney grubunda bulunan çocuklar, 12 hafta, haftada 2 gün 45'er dakikalık toplam 24 seans oyun ve egzersiz programına katılmıştır. Egzersiz programı sonunda tüm deneklere son-test uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin analizinde K-S normallik testi, Bağımsız t testi, Kovaryans Analizi ve Tekrarlı Ölçümler Varyans Analizi yapılmıştır. Çalışma sonuçları ilk ölçümlerde kurum bakımı altındaki çocukların fiziksel ölçümlerden boy, kilo, büst ve bacak uzunluğu, omuz ve kalça genişliği, baş ve uyluk çevresi, derialtı yağ ortalamalarının, ailesinin yanında kalan ve anaokuluna giden çocuklardan istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük olduğunu göstermiştir. Bu araştırma sonuçları oyun ve egzersiz programının etkililiğini ortaya koymanın ötesinde, özellikle kurum bakımı gibi olumsuz çevre şartlarından etkilenen dezavantajlı çocukların fiziksel ve motor özelliklerinin normal standartlara ulaştırılmasında, fiziksel aktivitelerin önemini bir kez daha göstermektedir.

Tablo 2'de okul öncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili doktora tezlerinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000-2014 yılları arasındaki 6 tane doktora tezi yer almaktadır. Çalışmalar denek sayısına göre sınıflandırıldığında; denek sayısının en az 24, en fazla 217 arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan süre aralığına göre sınıflandırıldığında; en az 6 hafta, en fazla 12 hafta arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan ölçek grubuna göre sınıflandırıldığında kullanılan testler; Test of Gross Motor Development (TGMD), Motor Test Ölçüm, Adımlama Modeli, Bruininks - Oseretsky Motor Yeterlilik Testi (BOMYT) testi kullanılmıştır.

Tablo 3. Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyunla İlgili Bilimsel Makalelerin Yıllara Göre (2000-2014) Dağılımı

ARAŞTIRMACI	YIL	ÖLÇEK	YAŞ	ÖRNEKLEM	SÜRE	ARAŞTIRMA
Kerkez, F.	2002.	Test of Gross Motor Development TGMD	5-6 Yaş	-	12 Hafta	“Çocuklarını Anaokuluna Gönderen Ailelerin Oyun ve Spora Yönelik Tutumları (Trabzon Örneği)”, Test of Gross Motor Development TGMD
Kerkez, F.	2004	Test of Gross Motor Development TGMD	6 Yaş	-	-	“Geliştirilmiş Oyun ve Egzersiz Programının Anaokulu Çocuklarında Lokomotor Becerilere Etkisi”,
Tüfekçioglu, E.	2008	ön test-son test	4-6 Yaş	62	14 Hafta	Okul öncesi 4-6 yaş çocuklarında algısal motor gelişim programlarının denge ve çabukluk üzerine etkisi. Bu çalışmada ön-test son-test kontrol gruplu model uygulanmıştır Çalışmaya; 4 ile 6 yaş arasında değişen, 30 deney, 32 kontrol grubu olmak üzere toplam 62 çocuk katılmıştır. Deney gurubu için 14 hafta süreyle algısal motor gelişim aktiviteleri uygulanmış ve gruplar arasındaki ön-test son-test farklılıkları bağımsız grup t testi ile incelenmiştir. Araştırmanın sonunda; deney ve kontrol grubunun ön-test son-test motor performans değerlerinde, grup içi ölçümlerde anlamlı farklılıklar görülürken ($p<0.01$), gruplar arası ölçüm değerlerinde herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).
Kıncı H.	2008	Morris, Atwater, Williams ve Wilmore'un (1980)	4-6 Yaş	240	8 Hafta	Okulöncesi eğitim kurumlarındaki 4-6 yaş grubu çocuklarda 8 haftalık hareket eğitiminin motor performanslarına etkisi” 240 öğrenci katılmıştır. Hareket eğitimi uygulayan grup (deney grubu n=120) ve hareket eğitimi uygulamayan grup (kontrol grubu n=120) ailelerinin ve devam ettikleri eğitim kurumlarının izniyle gönüllü olarak çalışmaya katılmışlardır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak okulöncesi çocukların motor performanslarını ölçmek amacıyla Morris, Atwater, Williams ve Wilmore'un (1980) geliştirdikleri motor performans test protokolü kullanılmıştır. Çalışma dört aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Şirinkan, A. ve Diğ.	2011	Belirtilmemiştir.	5-6 yaş	32	Belirtilmemiştir.	Bu çalışmanın amacı, 5-6 yaş grubundaki okul öncesi eğitimi alan öğrencilere eğitsel oyunların kaba motor gelişimlerine etkisini araştırmaktır. Araştırmaya Erzurum il merkezinde eğitim veren 3 özel ilköğretim okulu ana sınıfı öğrencilerinden 36 (13 kız + 23 erkek) öğrenci katılmıştır. Araştırma hafta sonları (Cumartesi ve Pazar günleri) 60'şar dakikalık 2 çalışma şeklinde sürdürülmüştür. Çalışma 2009-2010 öğretim yılı güz dönemi süresince 16 hafta devam etmiştir. Çalışmalara başlamadan önce çocuklara kaba motor gelişim testleri (test of gross motor development) uygulanarak kaydedilmiştir. Uygulanan lokomotor testler, 25 m koşu, gallop, atlama, sıçrama, horizontal atlama, Kayma ve nesne kontrol testlerinden, duran topa vurma, durarak top sürme, atılan topu yakalama, topa ayak ile vurma, top fırlatma, attığı topu yakalama testlerinden oluşmaktadır. Araştırmada verilerin istatistik analizleri SPSS 16.00 paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel yöntem olarak çocukların minimum ve maksimum değerleri, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları değerlendirilmiştir. Yapılan ölçümler sonucunda öğrencilerin, 25 m koşu, gallop, atlama, sıçrama, horizontal atlama, kayma ve nesne kontrol testlerinden, topa ayak ile vurma, top fırlatma, attığı topu yakalama özelliklerinde anlamlı yönde gelişme gözlenmiştir.
----------------------	------	-------------------	---------	----	-------------------	--

Tablo 3'te okul öncesi dönemde motor gelişime yönelik hareket eğitimi ve oyunla ilgili bilimsel makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2000-2014 yılları arasındaki 5 bilimsel çalışma yer almaktadır. Çalışmalar denek sayısına göre sınıflandırıldığında; denek sayısının en az 32 ile en fazla 240 arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan süre aralığına göre sınıflandırıldığında; en az 8 hafta ile en fazla 14 hafta arasında değiştiği gözlenmektedir. Çalışmalar uygulanan ölçek grubuna göre sınıflandırıldığında kullanılan testler; Test of Gross Motor Development (TGMD), Motor Test Ölçüm, Adımlama Modeli, Bruininks-Oseretsky Motor Yeterlilik Testi (BOMYT), Morris, Atwater, Williams ve Wilmore'un (1980) testi kullanılmıştır.

SONUÇ

Sonuç Olarak; Okul öncesi dönemde çocukların motor performanslarının gelişmesi ve bir sonraki döneme hazırlıklı girebilmeleri açısından yaş grubunun özelliklerine uygun, düzenli ve planlı, uzman denetiminde uygulanan aktivitelere katılmaları, yeterli miktarda deneme ve uygulama fırsatı verilmesi, değişik oyunlar ve eğlendirici ekipmanlarla hareketin sevdirmesi önem arz etmektedir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi her yaşta sağlıklı bir yaşam için okulöncesi dönemden başlayarak hareket ve sporun tüm toplumda düzenli bir alışkanlık haline getirilmesinin devlet politikası olması gerektiği düşünülmektedir. Okul öncesi dönemde fiziksel ve motor gelişim düzenli olarak izlenilmeli, Her kurumda hareket eğitimi ve oyun öğretimini uygulayabilecek bir beden eğitimi öğretmeni ya da spor uzmanı bulundurulmalı, Uygulamaların yapılacağı kapalı ve açık alanlar düzenlenmeli, Hareket eğitiminin uygulanabilmesi için yeterli araç- gereç sağlanmalı, Hareket eğitimi programlarının süreleri artırılarak ve gelişim düzeyleri gözlemlenmeli, Okul Öncesi Beden Eğitimi Öğretmenliği alanlarında lisans programları yer alabilir, 5-6 yaş grubundaki okul öncesi eğitim kurumlarında Beden Eğitimi dersinin zorunlu olarak verilmesi gerekir, Araştırma sonuçlarımıza göre halen okul öncesi eğitim kademesinde uygulanmakta olan hareket eğitimi programının yeniden gözden geçirilip daha verimli bir hareket eğitimi programı için program geliştirme çalışması yapılması gerekir.

KAYNAKLAR

- HAZAR, M., (2000).** Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim, Tutibay Yayınları, Ankara.
- MENGÜTAY, S., (1999).** Okul Öncesi ve İlkokullarda Hareket Gelişimi ve Spor, Tutibay Yayınları, 2. Baskı, Ankara.
- MURATLI, S., (1997).** Çocuk ve Spor, Bağırhan Yayınevi, 1. Baskı, Ankara.
- ÖZER, D., & ÖZER, K., (2000).** Çocuklarda Motor Gelişim, Kazancı Kitap Tic. A.Ş., İstanbul.
- ULUĞ, M., (1999).** Niçin Oyun? Çocuğun Gelişiminde ve Çocuğu Tanımada Oyunun Önemi, Özne ve Göçebe Yayınları, İkinci Baskı, İstanbul.
- HOFFMAN, J., (2003).** “Theinfluence of Motor Skillinterventions on Disadvantaged Children”, Journal of Physical Education, Recreation and Dance Health Module; 74 (8), 14-16.
- KERKEZ, F., (2002).** “Çocuklarını Anaokuluna Gönderen Ailelerin Oyun ve Spora Yönelik Tutumları (Trabzon Örneği)”, Marmara Üniversitesi, Spor Araştırmaları Dergisi, 6 (16).
- ODABAŞ, İ., & DİĞ., (1998).** “3-6 Yaş Grubu Çocukların Fiziki Yapı Değerlendirilmesi”, Spor Araştırmaları Dergisi, 2 (1), 15-31
- KÜÇÜKKAYA, E., (2001).** Okulöncesi 5-6 Yaş Kız ve Erkek Çocukların Motor Gelişimlerinin Sağlanması Oyunun Yeri ve Önemi, Uludağ Üniversitesi, II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, ss.270-276. Bursa.
- ÖZDENK, Ç., (2007).** 6 Yaş Grubu Öğrencilerinin Psikomotor Gelişimlerinin Sağlanması Oyunun Yeri ve Önemi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- TİMURKAAN, S., (2003).** Farklı Fiziki Özelliklere Sahip Yerleşim Bölgelerinde Yaşayan 6 Yaş Grubu Çocuklarının Psikomotor Gelişimlerinin Karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- TÜFEKÇİOĞLU, E., (2008).** Okul Öncesi 4-6 Yaş Çocuklarında Algısal Motor Gelişim Programlarının Denge ve Çabukluk Üzerine Etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 4 (2), 2-5.